

Združovanie podnikov

Výhody veľkých firiem:

- lepšie možnosti naplňať základný motív podnikania- maximalizovať zisk
- diverzifikovať riziko, špecializovať
- minimalizovať náklady vzhľadom na objem produkcie

Motív:

- byť veľký a silný
- spoluužívanie rôznych výrobných faktorov

Príklady: McLaren Mercedes, Sony Ericsson - cieľom bolo zlúčiť marketingové prednosti Sony s technolog. vyspelosťou telefónov Ericsson

Vzťah odvetví združujúcich sa podnikov:

- horizontálne (v rámci jedného odvetvia – napr. 2 počítačové firmy)
- vertikálne (z rôznych odborov, ktoré tvoria reťaz transformačného procesu – napr. ťažobný, oceliarsky a strojársky podnik)
- diagonálne (odlišné a zdanlivo nesúvisiace odvetvia.)

Formy združenia:

1. Konzorcium

- Môže byť uzavreté medzi jednotlivcami, podnikmi, organizáciami, vládami alebo ich vzájomnou kombináciou.
- každý člen si plne zachováva svoju samostatnosť - sústreďuje sa na spoločný zámer a rozdeľovanie zisku.
- Konzorciá sú typickejšie pre neziskové organizácie, napríklad univerzity. Cieľom je zverejniť ľudské a materiálne faktory a zdieľať akademické a vedecké zdroje.
- Príklady:
 - Airbus. Ide o nadnárodnú európsku spoločnosť, 80% vlastní EADS a 20% British Aerospace. Samotný EADS je združenie francúzskeho Aérospatiale-Matra, nemeckého Daimler-Chrysler Aerospace a španielskeho Construcciones Aeronáuticas.
 - CORE (Consortium for Oceanographic Research and Education), či W3C (World-Wide-Web konzorcium, zodpovedné za akési normovanie Internetu. Definuje jazyk HTML)

2. Kartel

- zoskupenie výrobcov, ktorého cieľom je stanoviť ceny, obmedzujú ponuku a obmedzujú súťaživosť na trhu. Na rozdiel od ostatných spomínaných združení, kartel a kartelové dohody sú **vo väčšine krajín prísne zakázané**. Napriek tomu sa (tajne) vyskytujú, predovšetkým v oligopoloch, kde je malý počet hráčov na trhu.
- existujú výnimky, kedy je povolená dohoda a regulácia cien, napríklad v ropnom priemysle je cena určovaná ponukou krajín **OPEC** (Organization of the Petroleum Exporting Countries) alebo ceny medzinárodných leteniek.

3. Odborný zväz

- Vo všeobecnosti je to asociácia zárobkovo-činných osôb (najmä fyzických), za účelom udržania alebo zlepšenia podmienok ich zamestnania.
- Hlavnou výhodou a hlavným cieľom je kolektívne vyjednávanie (collective bargaining), čo v praxi znamená, že ak je odborový zväz oficiálne uznávaný zamestnávateľmi, dohaduje s nimi mzdy a pracovné podmienky svojich členov. Okrem toho môže odborný zväz svojim členom ponúkať rôzne služby ako právne poradenstvo v danom odbore, školenia, a pod.
- príklady: Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení, Zväz podnikateľov, Obchodná a priemyselná komora, Komora lekárov, Slovenský zväz kuchárov a cukrárov, Slovenský rybársky zväz ...

4. Koncern, holding

- zoskupenie samostatných podnikov pod spoločným vedením, tzv. vrcholovým manažmentom
- materská spoločnosť kontroluje alebo riadi činnosť dcérskych spoločností
- Príklad koncernu: popredný britský potravinársky koncern Guinness, ktorý ponúka okrem piva aj Gordon's Gin, či whisky Johnnie Walker. Zaujímavý je fúziou s ďalším potravinárskym impériom Grand Met. Ten vlastní obchodné značky vodiek Absolut, Smirnoff, Stolichnaya, ďalej Malibu, Cinzano, Bailey's ale aj Burger King. Fúziou vznikol gigant GMG Brands, ktorý je štvrtou najväčšou potravinárskou firmou na svete (na prvom mieste je Nestlé).

5. Fúzia a akvizícia

- merger (fúzia) a takeover (akvizícia)
- na rozdiel od združení si spoločnosti pri mergeri a takeoveri neponechávajú predošlú právnu a ekonomickú subjektivitu
- Merger - viac starých firiem zaniká aby vznikla jedna nová
- Takeover - jedna firma pohltí druhú